U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jana Vyklického v právní věci kárné navrhovatelky: **předsedkyně Okresního soudu v Blansku**, proti kárně obviněné: **JUDr. D. S., soudkyně Okresního soudu v Blansku**, o návrhu na zahájení kárného řízení o kárné odpovědnosti soudkyně ze dne 7. 9. 2017, o námitce podjatosti vznesené kárně obviněnou ve věci vedené u Nejvyššího správního soudu, jako soudu kárného, pod sp. zn. 16 Kss 6/2017,

t a k t o :

Členové kárného senátu Nejvyššího správního soudu 16 Kss, JUDr. Karel Šimka, JUDr. Michal Žižlavský a JUDr. Petr Vlach **n e j s o u v y l o u č e n i** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu, jako soudu kárného, pod sp. zn. 16 Kss 6/2017.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podáním ze dne 31. 10. 2017 vznesla kárně obviněná ve věci vedené u Nejvyššího správního soudu, jako soudu kárného, pod sp. zn. 16 Kss 6/2017, námitku podjatosti některých členů kárného senátu 16 Kss, který je dle rozvrhu práce příslušný k projednání a rozhodnutí dané věci, a to konkrétně předsedy senátu JUDr. Karla Šimky a přísedících JUDr. Michala Žižlavského a JUDr. Petra Vlacha.

[2] Ve vztahu k namítané podjatosti JUDr. Michala Žižlavského kárně obviněná nejdříve poukazuje na fakt, že v minulosti projednávala a rozhodovala kauzy žalobce P. E. proti M. S., přičemž právním zástupcem žalobce byl JUDr. Žižlavský. Poté, co zastoupení P. E. převzal jiný advokát, byly všechny žaloby vzaty zpět. V této souvislosti kárně obviněná upozorňuje, že v úzkém časovém odstupu od podání první žaloby P. E. (zastoupeného JUDr. Žižlavským) proti ní bylo zahájeno první kárné řízení, jehož předmětem byly i stížnosti advokátů na její osobu. Zároveň kárně obviněná uvedla, že tehdejší žalovaný M. S. je dnes zastupován stejným advokátem, který zastupuje i Statutární město Brno. Dále kárně obviněná uvedla, že společnost AS ZIZLAVSKY v. o. s., IČ 28490738, byla usnesením Krajského soudu v Brně č. j. KSBR 29 INS 17420/2015-A-13, ustanovena insolvenčním správcem dlužníka J. K., jehož kauzy kárně

obviněná rozhodovala, přičemž některé kauzy tohoto dlužníka nejsou dosud pravomocně ukončeny. Současně zmínila, že ve dvou konkrétních kauzách J. K. podávala v minulosti státnímu zastupitelství podnět k prověření skutečností, indikujících existenci trestné činnosti.

[3] Pokud jde o předsedu kárného senátu JUDr. Karla Šimku, kárně obviněná poukazuje na jeho pedagogické působení v CEVRO Institutu, *„kde figuruje mj. jméno“* T. C. Posledně jmenovaný má, dle jejího tvrzení, vazby na subjekty, v nichž působí osoby, jež jsou spojeny s vedením nemocnice v Blansku, respektive jde o rodinné příslušníky některých pracovníků Okresního soudu v Blansku a soudců Krajského soudu v Brně JUDr. Bachratého a JUDr. Palatýna.

[4] Stran námitky podjatosti JUDr. Petra Vlacha (dle kárně obviněné nar. 12. 9. 1945) kárně obviněná odkazuje na jeho *„angažovanost“* ve společnosti ACRID, a.s., IČ 63494841, *„resp. osobu příbuznou, a to vzhledem ke sporům“*, jež kárně obviněná rozhodovala, a v nichž figurovali ostatní společníci předmětné společnosti.

[5] K uvedenému podání kárně obviněné, obsahujícímu námitku podjatosti podle § 8 odst. 5 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), se vyjádřili soudci kárného senátu 16 Kss tohoto soudu, jejichž podjatost je namítána.

[6] JUDr. Michal Žižlavský potvrdil, že zastupoval P. E. v sérii sporů s M. S., které probíhaly u Okresního soudu v Blansku. Uvedené zastupování ukončil v dubnu roku 2007 a s ohledem na časový odstup si již nevybavuje osobu soudce, který věc projednával. Nahlédnutím do evidence však zjistil, že skutečně šlo o kárně obviněnou. Dodává však, že pan E. byl jedním z mnoha set klientů, které zastupoval a v jehož věci (stejně jako ve všech ostatních) si jako advokát počínal profesionálně, tedy dle pokynů klienta, v mezích zákona; také soudce a právní zástupce protistrany vnímal jen jako profesionály. Ve věcech vedených u Okresního soudu v Blansku si nevybavuje nic, co by vybočilo z mezí běžných profesionálních postupů. Dále JUDr. Žižlavský potvrdil, že ve věci KSBR 29 INS 17420/2015 figurovala od 11. 8. 2015 do 9. 11. 2015 jako insolvenční správce společnost AS ZIZLAVSKY v. o. s., IČ 28490738, v níž je jedním ze společníků. V této věci nicméně nejednal jako ohlášený společník, který má věc na starosti; ohlášeným společníkem pro tuto věc byl určen Mgr. J. S. Ani v souvislosti s touto věcí mu tedy není známa žádná spojitost s kárně obviněnou. Uvedené skutečnosti JUDr. Žižlavský subjektivně nevnímá jako důvod pro jeho vyloučení z projednávání a rozhodnutí věci.

[7] Taktéž JUDr. Karel Šimka vyjádřil přesvědčení, že se ve věci necítí podjatý. Uvedl, že kárně obviněnou nezná, v Blansku nikdy nebyl, ani si s tímto městem žádnou osobu jemu známou či blízkou nespojuje. Potvrdil, že externě přednáší na vysoké škole CEVRO Institut s tím, že je možné, že se v nějaké míře na financování činnosti této vysoké školy či aktivit s ní spojených podílí T. C., kterého však osobně nezná. Stejně tak JUDr. Šimkovi nejsou známa ani další jména osob spojených s městem Blansko uváděná kárně obviněnou, s výjimkou JUDr. P. B., soudce Krajského soudu v Brně a jeho bývalého místopředsedy,

kterého však osobně nezná, byť nemůže s jistotou vyloučit, že by jej, v rámci svého působení v justici, někdy potkal.

[8] JUDr. Petr Vlach k důvodům namítané podjatosti sdělil, že tato nemíří proti jeho osobě, neboť v daném případě se jedná pouze o shodu jmen. Nesouhlasí totiž uváděné datum narození, nikdy též nepůsobil v komerční sféře, nebyl účasten na podnikání společnosti ACRID, a. s., IČ 63494841, a nikdy nepřišel do osobního ani profesního styku s kárně obviněnou.

[9] Námitka podjatosti byla postupem podle § 10 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 7/2002 Sb."), ve spojení s § 8 odst. 5 *in fine* s. ř. s. předložena k rozhodnutí třetímu senátu Nejvyššího správního soudu, který jí vyhodnotil jako nedůvodnou.

[10] Předně je vhodné uvést, že integrální součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina") a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Princip nestranného, nezávislého a spravedlivého rozhodování představuje základní pilíř a předpoklad fungování soudní moci a všichni soudci jsou povinni jej ctít a naplňovat.

[11] Odrazem uvedeného principu je ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s., které uvádí, že soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, *jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.* Důvodem vyloučení je tedy taková povaha subjektivního vztahu soudce k věci samé, k účastníkům či jejich zástupcům, která je natolik objektivizovatelná, že lze důvodně pochybovat o soudcově nepodjatosti. Při úvahách o vyloučení soudce z důvodů uvedených v ustanovení § 8 s. ř. s., je nicméně nutno postupovat velmi obezřetně, neboť jde o výjimku z ústavní zásady, podle které nesmí být nikdo odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny). Tak jak zákon, a na něj navazující rozvrh práce, určují osobu zákonného soudce (příslušného soudního oddělení, senátu), je tato příslušnost zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci lze proto jen výjimečně a ze závažných důvodů, které mu, byť i jen potenciálně, brání rozhodnout v souladu se zákonem, nezaujatě a spravedlivě (srov. usnesení zdejšího soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 – 16; citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).

[12] Citované ustanovení § 8 s. ř. s. se uplatňuje rovněž v situacích, kdy je namítána podjatost člena kárného senátu, a to na základě § 10 věty první zákona č. 7/2002 Sb. Ten s odkazem na § 8 s. ř. s. (v poznámce pod čarou) stanoví, že *na vyloučení člena senátu*

z projednávání a rozhodování věci se přiměřeně použije ustanovení zvláštního právního předpisu.

[13] Citované předpisy je tedy třeba přiměřeně aplikovat i na postavení přísedících, kteří (nejsou-li soudci obecné justice) jsou při rozhodování v senátech v obdobném postavení jako soudci (k této otázce viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2011, č. j. Nao 9/2011 – 148, či ze dne 11. 7. 2012, č. j. Nao 47/2012 – 53).

[14] Pokud jde o právní postavení přísedících kárného senátu, podle § 5 odst. 3 zákona č. 7/2002 Sb., platí, že se na jejich práva a povinnosti přiměřeně použijí ustanovení o právech a povinnostech přísedících podle zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudech a soudcích"). Soudci a přísedící jsou při výkonu své funkce nezávislí a jsou vázáni pouze zákonem. Jsou povinni vykládat jej podle svého nejlepšího vědomí a svědomí (§ 79 odst. 1 zákona o soudech a soudcích). Ochrana nezávislosti a nestrannosti přísedících proti narušování nebo ohrožování ze strany třetích osob je garantována ve stejné míře jako u soudců (§ 79 odst. 2 zákona o soudech a soudcích). Přísedící tedy musí mít v případě, že jsou povoláni rozhodovat o kárném provinění, zajištěny záruky svobodného rozhodování, kdy jsou, stejně jako soudci „z povolání", vázáni pouze zákonem, respektive mezinárodní smlouvou.

[15] Otázku nestrannosti soudce i přísedícího nelze zužovat jen na hlediska objektivní, kdy prokazatelně existuje jeho natolik intenzivní vztah k projednávané věci, účastníkům či jejich zástupcům, který fakticky presumuje pochybnosti o jeho schopnosti dostát své povinnosti objektivního rozhodování. Ústavní soud již v minulosti opakovaně judikoval, *„že vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti (srov. nález sp. zn. I. ÚS 167/94; Sb NU ÚS, svazek 6, nález č. 127)*", přičemž *„subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního. To znamená, že otázka podjatosti nemůže být postavena nikdy zcela najisto; nelze ovšem vycházet pouze ze subjektivních pochybností osob zúčastněných na řízení, nýbrž i z hmotněprávního rozboru skutečností, které k těmto pochybnostem vedou*" [viz nález sp. zn. I. ÚS 722/05 ze dne 7. 3. 2007 (N 42/44 SbNU 533)]. Podle citovaného nálezu tedy platí, že k *„vyloučení soudce z projednání a rozhodnutí věci může dojít teprve tehdy, když je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům, dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou moci nebo schopni nezávisle a nestranně rozhodovat. Nepochybně se jedná o případy, kdy soudce je současně na straně účastníka řízení či svědka, resp. když by v řízení mohl být dotčen na svých právech; shodně to platí, že soudce má k účastníkům řízení příbuzenský, přátelský nebo zjevně nepřátelský vztah, příp. vztah ekonomické závislosti* [...] *S přihlédnutím k výše uvedeným ilustrativním důvodům pro vyloučení je třeba dle názoru Ústavního soudu posoudit vztah soudce k věci nebo účastníkům, příp. jejich zástupcům, v daném případě současně ze dvou vzájemně se prolínajících hledisek, a to jaká je povaha tohoto vztahu a zda se jedná o zjevně intenzivní (např. bezprostřední, určitým způsobem individualizovaný) vztah."* Stejný názor byl Ústavním soudem vysloven například v nálezu sp. zn. II. ÚS 105/01 ze dne 3. 7. 2001 (N 98/23 SbNU 11), k obdobným závěrům opakovaně dospěl také zdejší soud

(srov. například usnesení ze dne 11. 11. 2010, č. j. Nao 97/2010 – 132, ze dne 13. 4. 2010, č. j. Nao 13/2010 - 68 nebo ze dne 9. 2. 2011, č. j. Nao 9/2011 - 148).

[16] Zmínit lze konečně i názor vyslovený Ústavním soudem v usnesení sp. zn. III. ÚS 3212/10, ze dne 2. 12. 2010, kde se zabýval námitkou podjatosti soudce v trestním řízení. Ústavní soud zde upozornil, že příslušná úprava vyloučení soudců z rozhodování *„směřuje k tomu, aby ve věci jednal a rozhodoval soudce, jehož nestrannost nebude ovlivněna tím, že má sám osobní (pohnutkami osobního rázu motivovaný) zájem na výsledku* [...] *řízení* [...] *Poměr vyloučené osoby k věci musí mít tedy zcela konkrétní podobu a osobní charakter, aby mohl být dostatečně pádným důvodem, podmiňujícím vznik pochybnosti o schopnosti soudce nestranně přistupovat k věci a k úkonům jí se týkajícím.“*

[17] Ze shora uvedených východisek tedy zdejší soud nahlížel na argumentaci, o kterou kárně obviněná opírá námitku podjatosti předsedy kárného senátu a dvou přísedících. Měl přitom na zřeteli výše již konstatovaný fakt, že postup, kterým je věc odnímána zákonnému soudci a přidělena soudci jinému, představuje zcela výjimečnou systémovou pojistku, jejíž aplikaci odůvodňují jen výjimečné okolnosti. Takové výjimečné okolnosti však v daném případě shledány nebyly.

[18] Ve vztahu k namítané podjatosti JUDr. Žižlavského kárně obviněná pouze obecně konstatuje fakt, že projednávala a rozhodovala spory, v nichž byl JUDr. Žižlavský právním zástupcem žalobce; není přitom sporu o tom, že tato řízení probíhala před více než deseti lety, v důsledku čehož si již JUDr. Žižlavský osobu kárně obviněné ani nevybavuje. Kárně obviněná přitom nijak nekonkretizuje, v čem má tento samotný fakt vyvolávat pochyby o jeho nestrannosti ve smyslu nepřípadného vztahu k účastníkům kárného řízení či jeho předmětu. Rovněž její povšechné tvrzení o vedení kárného řízení v roce 2006, jehož součástí byly i stížnosti (blíže neurčených) advokátů na její osobu, v kontextu úzké časové souvislosti s podáním první žaloby P. E., zastoupeného JUDr. Žižlavským, nenabízí žádný prostor pro úvahy o důvodech podjatosti tohoto přísedícího a vybízí maximálně ke spekulacím, k nimž se zdejší soud nebude uchylovat. Poukaz kárně obviněné na fakt, že tehdejší žalovaný je dnes zastupován advokátem, který zastupuje i Statutární město Brno, pak již zcela postrádá jakoukoli relevanci, neboť z něj vůbec není zřejmé, co jím kárně obviněná sleduje. I další (opět zcela obecné) tvrzení kárně obviněné o existenci kauz, které rozhodovala, a v nichž byla ustanovena insolvenčním správcem žalovaného společnost AS ZIZLAVSKY v.o.s., s tím, že některé tyto věci nejsou dosud skončeny, samo o sobě pochybnosti o nestrannosti JUDr. Žižlavského v nyní vedené kárné věci nenastoluje. Z pouhého faktu, že společnost, jejímž společníkem byl i JUDr. Žižlavský, byla insolvenčním správcem účastníka řízení, nemůže být sama o sobě důvodem k pochybnostem o jeho nepodjatosti v nyní vedeném kárném řízení; tvrzení kárně obviněné, že v těchto soudních věcech informovala státní zastupitelství o možném páchání trestné činnosti, je opět zcela nekonkrétní a nelze z něj ničeho vytěžit. Sám JUDr. Žižlavský pak popírá, že by se on osobně v uvedených kauzách jakkoli angažoval. Nadto přijetím obecné argumentace kárně obviněné o podjatosti člena kárného senátu jen z důvodu pouhého zastupování ve sporech, jež projednávala a rozhodovala (navíc v případech, kdy zastoupení skončilo před více než deseti lety, a to dokonce před vydáním rozhodnutí ve věcech samých) by rezultovalo v absurdní závěr o nutnosti vyloučit každého

případného právního zástupce (jakožto přísedícího kárného senátu), který vystupoval v některé z obrovského množství kauz za celou profesní dráhu kárně obviněné. Skutečnost, že člen kárného senátu byl přímo či zprostředkovaně zástupcem v řízení, jež kárně obviněná projednávala a rozhodovala, nemůže, izolovaně a bez dalších bližších indicií naznačujících možnou podjatost, postačovat pro jeho vyloučení.

[19] Ani námitku podjatosti JUDr. Karla Šimky nelze považovat za důvodnou. Kárně obviněná popsala zcela povšechný (nadto ničím nedoložený) řetězec vztahů, odvíjející se od osoby donátora vysoké školy, na níž JUDr. Šimka externě vyučuje. Jelikož JUDr. Šimka uvedl, že tohoto donátora (T. C.) osobně nezná a nikdy se s ním nesetkal, přičemž nic nenasvědčuje závěru, že tomu tak není, lze tvrzení kárně obviněné bez dalšího odmítnout nejen jako spekulativní, ale i zcela irelevantní.

[20] Stran námitek podjatosti JUDr. Žižlavského i JUDr. Šimky lze zdůraznit, že vznesl-li účastník řízení námitku podjatosti, musí ji zdůvodnit a uvést konkrétní skutečnosti, z nichž podjatost soudce, respektive přísedícího dovozuje. To plyne i z rozsudku zdejšího soudu ze dne 9. 11. 2004, č. j. Nao 43/2004 – 319 (publ. pod č. 1137/2007 Sb. NSS), dle něhož *„[d]ovozuje-li účastník řízení podjatost soudce z jeho poměru k blíže určeným fyzickým osobám, aniž by však uvedl, v čem tento poměr spočívá a jakým způsobem souvisí s projednávanou věcí a soudcem, který se na projednávání podílí, vznesená námitka podjatosti není důvodná (§ 8 s. ř. s.).“* Uvedené plně dopadá i na případ kárně obviněné.

[21] Konečně, co se týče námitky podjatosti JUDr. Petra Vlacha, tuto lze bez nutnosti bližší argumentace odmítnout, neboť v důsledku zjevného omylu kárně obviněné směřuje proti odlišné osobě, nikoliv proti uvedenému členu kárného senátu (jak bylo uvedeno výše, neodpovídá kárně obviněnou uvedené datum narození přísedícího ani další jí uvedené skutečnosti).

[22] Nejvyšší správní soud tedy naznal, že okolnosti, které by podmiňovaly výjimečné použití institutu vyloučení členů kárného senátu a prolomení ústavního principu zákonného soudce, nejsou v tomto případě dány. Vzhledem k výše uvedenému není návrh kárně obviněné na vyloučení předsedy kárného senátu 16 Kss JUDr. Karla Šimky a přísedících JUDr. Michala Žižlavského a JUDr. Petra Vlacha z projednávání a rozhodování věci vedené zdejším soudem pod sp. zn. 16 Kss 6/2017 důvodný.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. prosince 2017

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu

pokračování